

Kommunstyrelsen

Strategi mot antisemitism

Beslutat datum:	2026-04-13 § 52
Gäller från datum:	2026-05-01
Beslutat av:	Kommunstyrelsen
Ansvarig:	Kommunstyrelsen, utvecklingsavdelningen
Diarienummer:	KS 2025-00142
Giltighetstid:	2031-12-31
Ersätter tidigare beslut:	-

Styrdokument i Haninge kommun

Program – antas av kommunfullmäktige

Ett program anger den politiska viljeinriktningen inom ett särskilt prioriterat område och fastställer, på strategisk nivå, strategier för hur viljeinriktningen inom området ska förverkligas. Antalet program ska vara begränsat. Program ska ha en giltighetstid.

Policy – antas av kommunfullmäktige

En policy uttrycker politikens värdegrund och förhållningssätt. Policyer talar om vad kommunen vill uppnå inom ett specifikt område, men tar inte ställning till utförande eller metoder. Policyer ska ha en giltighetstid.

Strategi – antas av kommunstyrelsen eller nämnd

En strategi anger strategiska åtgärder för den politiska viljeinriktningen. Strategier kan ange vem som ansvarar för att åtgärder genomförs, när de ska vara genomförda samt vilka prioriteringar som ska göras. Strategier ska ha en giltighetstid.

Riktlinje – antas av kommunstyrelsen eller nämnd

En riktlinje anger ramar för handlingsutrymmet i en viss fråga och säkerställer korrekthet och kvalitet. Riktlinjer preciserar hur andra styrdokument eller lagstiftning ska uppnås. Riktlinjer behöver inte ha en giltighetstid.

Anvisning/rutin – antas av ansvarig direktör/chef

En anvisning eller rutin verkställer politisk vilja eller lagstiftning genom att konkret ange hur uppgifter ska göras. De besvarar ofta frågor om vad, när, var, hur och av vem. Kommundirektör fattar beslut om anvisningar och rutiner som riktar sig till hela koncernen. Anvisningar och rutiner behöver inte ha en giltighetstid.

Innehåll

Bakgrund och syfte	4
Utgångspunkter	4
Fokusområden	5
Fokusområde 1: Motverka antisemitism.....	5
Fokusområde 2: Öka kunskapen om judiskt liv	6
Fokusområde 3: Synliggöra judisk kultur.....	6
Genomförande och uppföljning	7

Bakgrund och syfte

Antisemitism är fientlighet, fördomar eller diskriminering som riktas mot personer som är eller antas vara judar. Fördomar och fientlighet mot judar har en lång historia och är ett problem i många länder, däribland Sverige. Antisemitism är ett hot både mot enskilda och mot det demokratiska samhället, där Förintelsen är det yttersta exemplet på vad antisemitism kan leda till.

Haninge kommuns strategi mot antisemitism ska säkerställa att kommunen och dess verksamheter utöver att uppfylla lagkrav även bidrar till att uppfylla de nationella målsättningarna. Kommunens arbete inom området ska vara strukturerat och proaktivt och präglas av långsiktiga, samordnade och kunskapsbaserade åtgärder för att förebygga och motverka förekomsten av antisemitism i Haninge kommun.

Kommunstyrelsen har, genom sitt samråd för nationella minoriteter, det övergripande ansvaret för kommunens arbete för att förebygga och motverka antisemitism. Kommunstyrelsen ska även samordna och stödja nämnderna i deras arbete med att genomföra strategin mot antisemitism.

Utgångspunkter

Antisemitism regleras bland annat genom diskrimineringslagen (2008:567), som syftar till att motverka diskriminering och på andra sätt främja lika rättigheter och möjligheter, liksom i hatbrottslagstiftning i brottsbalken (1962:700). Därtill omfattas antisemitism av flera för Sverige internationellt bindande åtaganden.

För kommunens del är även lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk (minoritetslagen) av särskild betydelse. Lagen innehåller bland annat bestämmelser om nationella minoriteter och nationella minoritetsspråk, som tydliggör kommunens skyldigheter i förhållande till judar och de andra nationella minoriteterna i Sverige.

En annan viktig utgångspunkt för framtagandet av Haninge kommuns strategi mot antisemitism är den nationella strategin för att stärka judiskt liv och motverka antisemitism, som togs fram 2025. Den nationella strategin syftar till att bidra till det lokala arbetet, genom att skapa förutsättningar för att kunskap och verktyg kan användas även i kommuner och regioner. Därigenom ska de insatser som redan finns i samhället ytterligare kunna stödjas och förstärkas. Den nationella strategin har identifierat nedanstående fokusområden och målsättningar, som bedöms vara av central betydelse för att stärka judiskt liv och motverka antisemitism.

Nationellt fokusområde	Nationell målsättning
Kunskap, utbildning och forskning om judiskt liv	Det ska finnas god kunskap om judiskt liv i samhället och personer som tillhör den judiska minoriteten ska ha goda möjligheter att lära sig judiska språk.
Svensk-judiskt kulturarv och judisk kultur	Det ska finnas ett levande svensk-judiskt kulturarv och goda möjligheter att ta del av judiskt kulturliv.
Trygghet och öppenhet – arbetet mot antisemitism	Judar i Sverige ska kunna leva öppet, tryggt och säkert.

Haninge kommuns arbete mot antisemitism ska samordnas med de fokusområden och prioriterade aktiviteter som finns i kommunens riktlinje för arbetet med nationella minoriteters rättigheter (KS 2024–00634). Riktlinjen konkretiserar hur Haninge kommun ska förverkliga minoritetslagen och nationella strategier kopplade till nationella minoriteter.

Riktlinjen, som antogs av kommunstyrelsen 2025, har identifierat fyra fokusområden. De fyra fokusområdena är rätten till information, skydd av kultur och språk, rätten till delaktighet och inflytande samt motverka diskriminering och utsatthet.

Fokusområden

För att förebygga och motverka förekomsten av antisemitism i Haninge kommun har tre fokusområden tagits fram. Fokusområdena är i linje med de fokusområden som finns såväl i den nationella strategin för att stärka judiskt liv och motverka antisemitism som med de fokusområden och prioriterade aktiviteter som finns i kommunens riktlinje för arbetet med nationella minoriteters rättigheter. Samtliga fokusområden är av betydelse för ett framgångsrikt arbete mot antisemitism.

Genom den strategiska inriktningen ska säkerställas att Haninge kommun uppfyller de lagkrav som åligger kommunen samt att kommunen bidrar till att uppnå de nationella målsättningarna. Till fokusområdena kommer aktiviteter att tas fram i nämnd- och verksamhetsplaner för att bidra till strategins förverkligande. Arbetet samordnas med de prioriterade aktiviteterna i kommunens riktlinje för arbetet med nationella minoriteters rättigheter.

Fokusområde 1: Motverka antisemitism

Haninge kommun ska bidra till det nationella fokusområdet om trygghet och öppenhet – arbetet mot antisemitism. Genom att vidta åtgärder mot

förekomsten av antisemitism, liksom förekomst av annan hatbrottslighet, kan kommunen bidra till ett öppet, tryggt och säkert samhälle. Framtagandet av strategin mot antisemitism är i sig en central del i att tydliggöra att antisemitism inte tolereras i Haninge kommun.

Ett framgångsrikt normarbete för att säkerställa att hatbrottslighet inte förekommer förutsätter kunskap om antisemitism samt dess uttryck och konsekvenser. Kunskapen om Förintelsen, den antisemitism som ledde fram till Förintelsen och hur antisemitism i dag kommer till uttryck, ska därför stärkas i kommunen, såväl för förtroendevalda och medarbetare som för uppdragstagare i Haninge kommun och dess kommunala bolag.

Utöver förebyggande åtgärder mot antisemitism ska även de rutiner som finns för att upptäcka, anmäla och följa upp hatbrott och trakasserier synliggöras. Förekomsten av antisemitism, och annan hatbrottslighet, ska följas upp och åtgärder vidtas för att säkerställa att antisemitism, eller annan hatbrottslighet, inte förekommer.

Fokusområde 2: Öka kunskapen om judiskt liv

Haninge kommun ska bidra till det nationella fokusområdet om kunskap, utbildning och forskning om judiskt liv. Genom att säkerställa att god kunskap om judiskt liv finns i kommunens verksamheter och hos invånarna, kan Haninge kommun bidra till att förebygga förekomsten av antisemitism.

De rättigheter som judar, liksom övriga nationella minoriteter, har i enlighet med gällande lagstiftning ska tydliggöras. Kommunens medarbetare och förtroendevalda ska ges ökad kunskap om minoritetslagen och de åtaganden som kommunen har enligt lagstiftningen.

För att öka kunskapen om judiskt liv kan lärdomar tas av det arbete som genomförs utifrån förskolans och skolans ansvar för att elever har kunskap om de nationella minoriteternas kultur, språk, religion och historia.

Fokusområde 3: Synliggöra judisk kultur

Haninge kommun ska bidra till det nationella fokusområdet om svensk-judisk kulturarv och judisk kultur. Genom att identifiera och synliggöra det svensk-judiska kulturarvet och den judiska kulturen kan kommunen bidra till en ökad tillgänglighet och förståelse för dess historiska och kulturella betydelse. Strategins fokusområde syftar till att stärka det samverkansarbete som genomförs inom samrådet för nationella minoriteter.

Samverkan med civilsamhället för att skapa arenor för judisk kultur ska fördjupas i syfte att stärka synligheten och förståelsen för judiskt liv i Haninge. Genom samverkan med såväl civilsamhälle som statliga myndigheter ska kommunen bidra till att synliggöra det svensk-judiska kulturarvet.

Kommunen ska verka för att samverkan med lokala representanter för judar vidareutvecklas och fördjupas. Genom ett strukturerat arbete ska samverkan bidra till att stärka kunskapen om den judiska kulturen i Haninge.

Genomförande och uppföljning

Kommunstyrelsen har, genom samrådet för nationella minoriteter, ett övergripande ansvar för strategins genomförande och uppföljning. Kommunstyrelsen ansvarar för samordning av de strategiska åtgärderna och stödjer, genom kommunstyrelseförvaltningen, nämnderna i deras arbete med att genomföra strategin.

Nämnderna ansvarar för att, utifrån fokusområdena, precisera aktiviteter i nämnd- och verksamhetsplaner som bidrar till strategins förverkligande.

Planering och uppföljning sker inom ramen för kommunens ordinarie styr- och uppföljningssystem. En fördjupad uppföljning av strategin ska årligen redovisas för samrådet för nationella minoriteter.